

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2021/22

Destinace (země, město): Brusel, Belgie

Jméno, příjmení: Jitka Hejlová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Université Libre de Bruxelles (ULB),
Faculté de Lettres, Traductions et Communications, Département de Langues et Lettres ,
Centre d'Études Tchèques (CET)

Centrum českých studií (CET) na Svobodné univerzitě v Bruselu působí od roku 1997. Zajišťuje denní kurzy češtiny pro univerzitní studenty a večerní kurzy pro širokou veřejnost. Prostřednictvím různorodých akcí, a často ve spolupráci s dalšími organizacemi napojenými na Českou republiku, CET usiluje o propagaci české společnosti a kultury v Bruselu.

A. ZACÍLENO NA UNIVERZITNÍ PUBLIKUM

VÝUKA ČEŠTINY NA BRUSELSKÉ SLAVISTICE

Centrum českých studií je součástí slavistiky na katedře moderních jazyků a literatur ULB. Program slovanských jazyků je kompletní, a češtině je tak možné se věnovat na bakalářském, magisterském i doktorském stupni studia. Součástí základního studijního inventáře jsou kromě českého jazyka, literatury a kultury také polská a ruská mutace. Jako volitelný předmět je na ULB možné docházet na slovinštinu.

Po celý akademický rok 2021/22 probíhala výuka na ULB prezenčně, měnila se pouze intenzita hygienických a epidemiologických opatření, která bylo nutné na kampusu dodržovat. Belgie nicméně usilovala o to, aby do školství nadále pandemie COVID-19 zasahovala co nejméně a aby bylo možné vyučovat prezenčně. Ke konzultacím přes MS Teams, k online či hybridní

výuce bylo nicméně možné přikročit, kdykoli to bylo potřeba a žádoucí (nejčastěji v případě povinných karantén).

Soupis denních kurzů (slavistika – kurzy českého jazyka)

BA1 (2x 60 min. týdně), 6 studentů

BA2 (4x 60 min. týdně), 7 studentů

BA3 (4x 60 min. týdně), 8 studenti

MA1 (2x 60 min. týdně), 2 studenti

MA2 (2x 60 min. týdně), 2 studenti

Tchèque I, II (2x 60 min. týdně), 1 student (kurz pro mimooborové studenty)

Výuka češtiny: denní studium

Během 1. ročníku bakalářského studia (BA1, předmět Česká historie, kultura a jazyk) si studenti osvojí fonetické prostředky češtiny, zorientují se v systému českého jazyka a ovládnou základy češtiny tak, aby si česky dokázali poradit v základních komunikačních situacích. Ve druhém a třetím ročníku (BA2/3, předměty *Langue tchèque I* a *Langue tchèque II*) se studenti seznámí se všemi podstatnými částmi deklinačního paradigmatu, naučí se používat kategorii vidu, osvojí si české časy a modality, přičemž postupně rozvíjí slovní zásobu v různých tématech a komunikačních situacích.

V seminářích se seznamují také s českými reáliemi a kulturou, výběrově s pasážemi z české historie. Každý semestr zpracovávají samostatně projekt týkající se některého z probíraných témat, který následně česky prezentují. Výstupní úroveň studentů bakalářského studia se pohybuje kolem úrovně A2/B1.

Studenti magisterského studia (MA1/2, předměty *Langue tchèque III* a *Langue tchèque IV*) dále zdokonalují své kompetence v češtině, a to s ohledem na své individuální potřeby, zájmy a profesní směřování. Pracujeme výběrově jak s učebnicí, tak především s autentickými českými materiály (*Respekt*, *Deník N*, Česká televize, YouTube, sociální sítě), studenti se učí česky debatovat, argumentovat a přednáší delší monologické projevy. Během semestru píší

také delší esej. Ve 2. ročníku obvykle vyjíždějí na studijní pobyt, přičemž své jazykové dovednosti prohlubují. Magisterští studenti češtinu ovládnou přibližně na úrovni B1/B2.

Češtinu si na ULB jako nepovinně volitelný předmět můžou zapsat i studenti jiných oborů (předmět *Tchèque I a II*). Této možnosti využívají nejvíce studenti ULB s českými kořeny nebo bývalí studenti slavistiky, kteří odešli studovat jiný obor, ale chtějí v češtině pokračovat. Předmět nicméně navštěvují také další zájemci. Obsah výuky se pružně přizpůsobuje potřebám zapsaných studentů.

Atmosféru výuky dobře přibližuje nové propagační video katedry moderních jazyků:

https://www.youtube.com/watch?v=S7A_YtwUxf4&ab_channel=ULBTV

Jazykové tandemy

https://tandems.ulb.ac.be/?page_id=1368

V předchozím akademickém roce jsme oživilí projekt virtuálních česko-francouzských jazykových tandemů. Cílem iniciativy je, aby se belgičtí bohemisté virtuálně propojili se studenty francouzštiny z FF MUNI, společně procvičovali oba jazyky a navázali nová česko-belgická přátelství. Zatímco loni slavil projekt velký úspěch, v prvním „pocovidovém“ roce se nepodařilo pro tuto online aktivitu najít a propojit dostatek odhodlaných zájemců. V příštím roce hodláme v projektu pokračovat a částečně pozměnit podmínky jeho absolvování.

Výukové materiály

Osou výuky češtiny v bakalářském a magisterském programu jsou skripta *Langue Tchèque I* a *Langue Tchèque II*, jejichž autorkou je Dana Slabočová, jedna z předchozích lektorek češtiny na ULB. Výuku obohacují materiály z publikace *Fonetika a fonologie češtiny pro cizince* (Fonetický ústav Filosofické fakulty UK) a řady učebnic *Čeština expres* a *Čeština krok za krokem* (L. Holá, P. Bořilová). S oblibou se využívají taky online materiály a cvičení k těmto učebnicím nebo kanál *Krátké české zprávy*. Semináře jsou obohaceny také materiály např. z učebnic *Czech It UP* (UPOL), *Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny A1.1* (Z. Malá), výběrově se pracuje také s publikací *Čeština pro cizince A1, A2, B1* (K. Vodičková, M. Kestřánková, A. Černá, D. Štěpánková, J. Veroňková). V příštím roce začne vznikat taky online kurz, který bude doplňovat prezenční výuku.

Studentské mobility

Významným motivačním prvkem studia češtiny jsou rozmanité příležitosti k zahraničním výjezdům, výměnám a studijním pobytům. Dobře zavedený je program Erasmus+, často se využívá možnost získat tzv. dvojitý diplom v rámci Master européen, magisterského studijního programu zaměřeného na jazyky, historii a kulturu střední Evropy. Kromě ULB tak mají studenti možnost získat druhý diplom z Masarykovy univerzity v Brně, Varšavské univerzity, Univerzity v Lipsku.

Oblíbenou a hojně využívanou příležitostí ke zdokonalení češtiny jsou letní školy slovanských studií v Praze, v Brně, v Olomouci, v Plzni, Českých Budějovicích či Poděbradech.

V současné době napínáme síly směrem k možnostem zahraničních stáží v České republice. Stáže by pro studenty představovaly možnost vyzkoušet si vlastní jazykovou vybavenost při práci v českém prostředí a zároveň získání atraktivní profesní zkušenosti.

Návštěvy kolegů na CETu

Relativně příznivý vývoj pandemické situace nahrál možnosti živého setkávání se zajímavými osobnostmi literárně-kulturního dění a kolegy ze zahraničních bohemistik.

Na festival Transpoesie přicestoval do Bruselu básník a performer Ondřej Macl. Při té příležitosti se studenty magisterského studia prozkoumal literárně-osobní konotace pojmu „babička“ a vyzkoušel několik aktivit tvůrčího psaní. Reportáž z workshopu je k vidění zde: https://www.youtube.com/watch?v=tCyuNgQpaal&t=2s&ab_channel=Centred%27%C3%89tudesTch%C3%A8queULB

Výuku české literatury a reálií v letošním roce obohatily přednášky a semináře vedené kolegy ze zahraničních univerzit. Z Lipska přicestoval Matteo Colombi, z Montpellier Jean Bouttin, z Brna Jan Tlustý a z Paříže Jana Kantoříková.

Koncem letního semestru se podařilo na CET pozvat také Petru Jiráskovou z metodického centra ÚJOP UK. Kromě toho, že studentům dvou ročníků představila podcast Hezky česky s Petrou Jiráskovou, došlo také na neformální seminář pro vyučující češtiny působící v Bruselu na důležité téma „psaní ve výuce češtiny pro cizince“.

Online workshop na počest Jana Amose Komenského

Některým výdobytkům online výuky jsme zůstali věrni i v tomto roce. Na oslavu 630. narozenin Jana Amose Komenského jsme 28. března 2022 s Janem Mrázkem (DAMU) uspořádali online workshop *Panglottia: Dveře jazyků*, na němž jsme se věnovali Komenského jazykově-didaktické práci a myšlence univerzálního jazyka, kterou nastínil v *Obecné poradě o nápravě věcí lidských*. Na workshop jsme přizvali také kolegyně lektorky a jejich studenty z Univerzity v Bělehradu a z Univerzity Adama Mickiewicze v Poznani.

Projekt překladů poezie Petra Hrušky do francouzštiny

Doposud ojedinělým projektem, který iniciovala, zaštitila a do zdárného konce dovedla Petra James, byl společný překlad poezie Petra Hrušky do francouzštiny. Na překladech se spolu s námi významně podíleli studenti magisterského studia a absolventka doktorského studia, Astrid Muls. Do antologie *Je cherche le peintre aux doigts blancs*, která vyjde na podzim 2022, budou vedle našich překladů zařazeny také texty, které do francouzštiny převedli Petr Král a Jean-Gaspard Páleníček.

ZACÍLENO NA MIMOUNIVERZITNÍ PUBLIKUM

Extenzivní večerní kurzy češtiny pro veřejnost

Zavedenou součástí bruselského lektorátu je pořádání kurzů češtiny pro veřejnost.

Oproti loňskému roku se podařilo rozšířit nabídku kurzů na čtyři úrovně pokročilosti (na škále A0 – B1), a to díky zapojení externích lektorek. V kurzech se setkávají zájemci o češtinu z různých prostředí a s různými motivacemi. Nejvýraznější část večerních studentů češtinu studuje, protože mají české partner(k)y, přátele nebo navázali profesionální vazby na Českou republiku a potřebují se dorozumět v českém prostředí. V multikulturním prostředí Bruselu se ale najde také spousta milovníků cizích jazyků a kultur, kteří studiem češtiny zpestřují svůj jazykový repertoár. Na základě zpětné vazby od našich večerních studentů jsme dospěli ke kombinovanému formátu výuky (2 lekce prezenčně, 10 lekcí online), model se osvědčil a budeme s ním pokračovat i v následujícím roce.

Ve večerních kurzech využíváme linii učebnicových řad *Čeština Expres* a *Česky krok za krokem*. S oblibou ale zařazujeme další materiály, včetně těch autentických. Program a témata se přizpůsobují potřebám a zájmům konkrétní skupiny.

Intenzivní kurz češtiny pro veřejnost: Letní univerzita češtiny

Na konci června proběhl další ročník *Letní univerzity češtiny*, intenzivního dvoutýdenního kurzu pro veřejnost, který byl poprvé uspořádán v roce 2000. Akci jako tradičně zaštitilo České centrum v Bruselu spolu s Velvyslanectvím České republiky v Bruselu. Po velmi pozitivní odezvě proběhla Letní univerzita stejně jako v předchozím roce online. Zájemci o češtinu ve třech úrovních pokročilosti po dva týdny večer co večer procvičovali češtinu. Během konání Letní univerzity jsme nicméně uspořádali konverzační večer Café Tchèque, díky čemuž se měli možnost studenti poznat a češtinu procvičit i naživo. Stejně jako loni bych ráda srdečně poděkovala Jitce Schormové a Báře Sobotkové za hladkou a veselou spolupráci.

PROPAGACE ČESKÉHO JAZYKA A ČESKÉ KULTURY A SPOLEČNOSTI: Café Tchèque

Po dvouleté covidové pauze jsme se vrátili k tradici neformálních českých večerů, které se vžily pod značkou Café Tchèque. Pod taktovkou stážistek CET a ve spolupráci s Českým centrem v Bruselu a Zastoupením Jihomoravského kraje se podařilo uspořádat celkem 4 akce. V každém semestru proběhl jeden klasický konverzační večer, plný her, aktivit a informací o Česku; a jedno tematické vydání: před Vánocemi šlo o promítání krátkých českých filmů z festivalu iShorts, na sklonku akademického roku pak o večírek zaměřený na jižní Moravu. Akce se těší velké oblibě. Na Café Tchèque se setkají studenti češtiny se svými učiteli a mezi sebou navzájem, a navíc často přichází Češi žijící v Bruselu, díky čemuž jsou studenti v kontaktu s živým jazykem.

SOCIÁLNÍ MÉDIA

O událostech a aktualitách na CET, o českém dění v Bruselu nebo o zajímavostech z českého kulturně-společenského dění informujeme zejména na Facebooku a Instagramu CET. Na obou sítích také pravidelně zveřejňujeme užitečné české fráze pro studenty češtiny.

<https://www.facebook.com/cetulb>

@czech_in_brussels

ZÁVĚREM

Přestože lektorka na lektorátu v Bruselu završila už druhý rok, s vekou částí agendy přišla do styku poprvé až letos, jakmile se výuka vrátila výuka zpátky do budov ULB. Univerzita znovu ožila a nabitý rok se nesl ve znamení vzájemného setkávání, nových nápadů a námětů na vzájemnou spolupráci. Jako slavistika jsme podali projekt a získali financování na vytvoření e-learningové platformy pro výuku češtiny, ruštiny a polštiny (projekt začne na podzim 2022).

Počet nově zapsaných studentů na slavistice byl v tomto roce nízký, naopak večerní kurzy pro veřejnost byly, snad i díky příklonu k pohodlnějšímu online formátu, zcela naplněny. Na CET ULB se budeme snažit i nadále profilovat na výuku češtiny pro cizince. Závěrem chceme velmi poděkovat ředitelce CET Petře James za nikdy neutuchající elán, laskavý zájem a odhodlání. Dále lektorkám Báře Sobotkové a Adéle Jelínkové za nakažlivou energii a stážistkám Kateřině Stehnové, Ester Novotné a Barboře Hofmannové za pracovní nasazení, nápady a humor.

Brusel 31. července 2022

Mgr. Jitka Hejlová

Obrazová příloha:

Pozvánka na online workshop Panglotia: dveře jazyků

Návrh univerzálního jazyka v podání studentů (z workshopu Panglotia: dveře jazyků)

CENTRE D'ÉTUDES TCHÈQUES
DE L'UNIVERSITÉ LIBRE DE BRUXELLES

**CZECH
LANGUAGE
COURSES**

Online
& on-site
classes

BEGINNER: MONDAY (1ST CLASS 27/09)
INTERMEDIATE: TUESDAY (1ST CLASS 28/09)
ADVANCED: THURSDAY (1ST CLASS 30/09)

18:00 - 19:40
12 x 100 min
130 €

jitka.hejlova@ulb.be

CETULB Centre d'Études Tchèques
ULB FACULTÉ DE LETTRES, TRADUCTION & COMMUNICATION
CENTRE TCHEQUE TSJECHISCH CENTRUM

Pozvánka na další ročník Letní univerzity češtiny

Centre d'Etudes Tchèques
Université Libre de Bruxelles

SUMMER UNIVERSITY OF CZECH

MONDAY-FRIDAY
13.6. - 24.6. 2022
18.00 - 19.40
270€

Online via MS Teams

jitka.hejlova@ulb.be

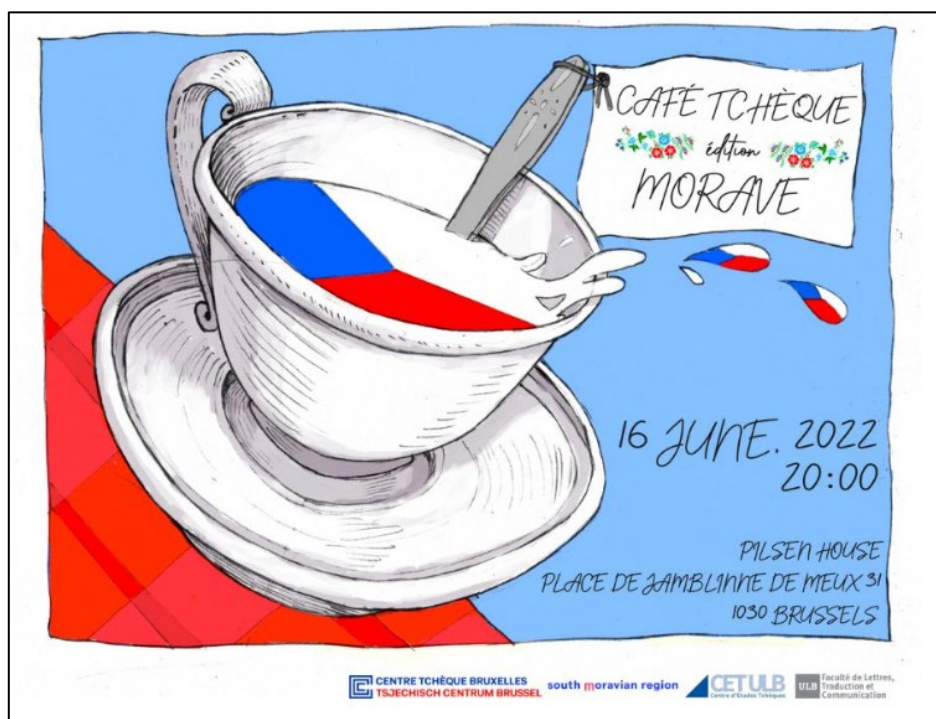
CENTRE TCHÈQUE BRUXELLES
TSJECHISCH CENTRUM BRUSSEL

CETULB
Centre d'Etudes Tchèques

Embassy of the Czech Republic
to the Kingdom of Belgium

Extenzivní večerní kurzy češtiny pro veřejnost

Pozvánka na červnové Café Tchèque

držet palce

/to hold or clutch the thumbs/
to keep one's fingers crossed
to wish good luck to someone

Ty máš dneska zkoušku? Tak to držím palce!

Celý svět drží Ukrajině palce.

Jedna z užitečných českých frází